

DE ZEKERHEID VAN HET GELOOF

Ds. A. Simons

Vanavond behandelen we een onderwerp waarover veel verwarring is; misschien ook wel in jullie hart. Je vraagt je tegenwoordig soms af op welk terrein in het kerkelijk leven er geen verwarring is. De mens in onze dagen is op zoek naar zekerheid. Die zoekt de wereld, maar ook in de kerk wordt ernaar gezocht. Misschien ben jij er ook wel naar op zoek, en kwam je hier vanavond heen met twijfel in je hart. Ik wil geen dogmatisch betoog houden, want daar heb ik geen behoefte aan. Het is mijn bedoeling wat dichterbij te komen en ik hoop dat de Heilige Geest deze inleiding gebruikt om te werken in de harten van jongeren en ouderen. Want daar gaat het om.

Onzekerheid vanwege angst en onkunde

Hoe komt het eigenlijk dat dit onderwerp, de zekerheid van het geloof, zo'n aangevochten zaak is? Volgens mij zijn er verschillende oorzaken aan te wijzen. De kerk beweegt zich altijd tussen actie en reactie. In een deel van de kerk zijn er mensen die 'zomaar' geloven, die het 'zomaar' aannemen en die zelfverzekerd zijn. Als je hun vraagt of ze een kind van God zijn, antwoorden ze bevestigend, zonder ook maar even te aarzelen. Daar zijn wij natuurlijk erg bang voor.

Maar wat gebeurde er als reactie op dit deel van de kerk, op de evangelische kringen? In onze kringen ging men zoeken naar kenmerken van het echte. Misschien zitten wij vanavond wel verstrikt in de vertwijfeling en denken we dat de twijfel een kenmerk van het ware geworden is. Een van de oorzaken van deze twijfel is de angst om het te gemakkelijk aan te nemen.

Er is ook veel vertwijfeling en onzekerheid vanwege onkunde. We zoeken het in bijzaken, bijvoorbeeld in strijd en aanvechting. Want die zijn immers het kenmerk van het ware? Of misschien zoek jij de zekerheid in je ervaring, in je beleving. Want daar komt het toch op aan? Het moet toch doorleefd zijn?

In onze dagen staan de beleving en de ervaring hoger dan het Woord en daarom word je misschien wel zó door elkaar geschud dat je denkt: 'Wat is nog waarheid?'

Het kan zijn dat je hier zit en het niet meer weet. Je hebt wel eens een kind van God ontmoet, die er zo vaak buiten staat en die zich de zaligheid niet toe durft te eigenen. Toch heb je daar eerbied en ontzag voor. En nu het van binnen onrustig bij je is, heb je steeds die man voor ogen voor wie je achting hebt, die het vaker mist dan dat hij het bezit. Misschien is dat ook wel een grote dwaling.

We gaan vanavond nadenken over 'de zekerheid van het geloof' en jullie mogen mij hierover straks bestormen met vragen.

Zekerheid buiten de kennis van Christus

Misschien ben je bang om zomaar te belijden dat je een kind van God bent. Zoiets klinkt bijna hoogmoedig en zelfverzekerd! Je bent bang dat zekerheid tot hoogmoed brengt. Want als je er buiten staat en als je het mist, dan maakt dat je toch ootmoedig? En zo'n ootmoedige gestalte is God toch aangenaam? We zullen eens zien.

De een die graag zekerheid wil, zoekt het in indrukken die hij vroeger had, en nu misschien nog steeds. Een ander richt zich op overtuiging van zonde: 'Als ik nu maar een bepaalde mate van overtuiging heb, dan is het echt van God.' Een derde kijkt

terug in zijn leven om te zoeken of er een begin uit God is. Een vierde zoekt het in zijn weg: 'Hoe heeft God mij eigenlijk geleid? En als ik daar een klein beetje licht over heb, dan heb ik hoop.' Een vijfde zoekt het misschien wel in zijn gebedsleven: 'Als mijn gebedsleven nu maar vurig is en als ik maar een aanklevend leven heb, dan is het waar.'

Dit zijn allemaal voorbeelden uit de praktijk, die ik dagelijks in brieven en gesprekken tegenkom. Veel mensen lopen vast en weten niet meer hoe ze tot deze zekerheid moeten komen. Hoe komt dat nu?

Ik denk dat het in het geestelijke leven een van de grootste verzoeken is om deze zekerheid *in onszelf* te zoeken - in wat we meegemaakt hebben, wat we ervaren hebben, wat we voelen en wat we in het begin hebben beleefd. Ja, als het begin maar uit God is... Want als ze op huisbezoek komen en aan je vragen wanneer en waar God begonnen is, en je weet het niet precies, dan ga je onderuit en dan klopt het niet!

Zo zijn er wat worstelingen in de praktijk van het leven. Maar geliefde vrienden, op al deze manieren zoeken we zekerheid *buiten de kennis van Christus*. En dat wil de duivel, die vrome duivel in schaapsklederen. Hij wil dat we rust en vrede zouden vinden buiten de kennis van Christus. In onze dagen is het een grote verzoeking om de ziel tot rust te brengen buiten de kennis van Christus.

Jonge vrienden, daarom klinkt het vanavond: 'Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven.' Want buiten de geloofskennis van deze dierbare Middelaar is er nooit en nimmer enige zaligmakende zekerheid. Daar kom ik straks nog op terug.

Zekerheid door het eenvoudige geloof

Vroeger was het ook al zo. Als je de Dordtse Leerregels goed leest, zie je dat ook toen mensen worstelden met de vraag: 'Hoe kom ik tot de zekerheid dat ik een kind van God ben en een erfgenaam van het eeuwige leven?' De remonstranten leerden dat deze zekerheid alleen te krijgen was door middel van een bijzondere openbaring. En op die openbaring moest je wachten. Als ze wegbleef, dan was je net als iemand die op de zeeft ligt.

Zo zijn er nu velen die zeggen dat je een vierschaarervaring beleefd moet hebben, dat je een visionaire voorstelling gehad moet hebben van het gericht Gods.

Maar weet je wat onze vaders zeiden? Zij beleden in de Dordtse Leerregels op grond van de Heilige Schrift dat de zekerheid van de vergeving der zonden niet spruit uit een bijzondere openbaring zonder of buiten het Woord om. Nee, deze zekerheid spruit uit het geloof in de beloften Gods, die Hij in Zijn Woord overvloedig tot onze troost heeft geopenbaard.

Hoe kom ik tot die zekerheid? Door het eenvoudige geloof in de beloften Gods. Niet buiten het Woord om. Door het getuigenis van de Heilige Geest. Dat kan zomaar vanavond gebeuren.

'Als u eens wist wie ik ben...'

De remonstrant vindt dit gevaarlijk. Volgens hem moet er een visionaire voorstelling bij komen, anders kun je het nooit zeker weten. Ja, zo remonstrants en rooms zijn u en ik. God *kán* zo werken, maar het is niet Zijn algemene weg. Als de zondaar door genade de toevlucht mag nemen tot Christus, brengt de Heilige Geest hem door de verkondiging van het Woord tot meer zekerheid. Die zekerheid steunt niet op mijn beleving en ervaring, maar op de betrouwbaarheid van de beloften.

Ik hoor zo vaak: 'Dominee, als u eens wist wie ik ben! Dat kan nooit met genade samengaan. Ik ben zo'n vervloekte zondares en daarom klopt het niet in mijn leven. Als het echt van God was, was ik wel anders. Dan had ik niet zoveel last van de zonde, dan was ik niet zo dubbelhartig.' Een ander zegt: 'Als ik soms een beetje goed gesteld ben in mijn binnenkamer, als ik me bewogen voel, dan heb ik hoop dat het misschien wel klopt.'

Je bent rooms! Met zulke woorden loochten je de rechtvaardiging van de goddeloze. De zekerheid ligt niet in je vlees en steunt niet op wat je voelt. Integendeel, het ware geloof (dat altijd enige zekerheid heeft) steunt op het onfeilbare Woord. 'Ik roem in God, ik prijs het onfeilbare Woord; ik heb het zelf uit Zijne mond gehoord.' Dat is de enige grond. En het Woord is niemand anders dan Christus alleen.

Wie ben ik dan? Een goddeloze! En wie blijf ik dan? Een goddeloze, geneigd tot alle kwaad! En toch zekerheid? Ja, omdat het buiten mij ligt. Omdat het in Christus ligt. Mijn geweten getuigt dat ik tegen al Gods geboden gezondigd heb, geen daarvan gehouden heb en geneigd ben tot alle kwaad, maar nochtans weet ik dat Christus mijn gerechtigheid is. Dat is geen gevoel, maar het is geloof. Lieve vrienden, de zekerheid van het waarachtige geloof ligt alleen in de verbintenis met de Heere Jezus.

Je kunt tóch zeker zijn

De Roomse Kerk leerde dat je het eigenlijk niet zeker kunt weten. Als je nu je hele leven je best had gedaan, jezelf aan Christus had vastgeklampt en heiliger was geworden, maar vijf minuten voor je sterven in de een of andere zonde viel, dan ging je alsnog verloren. Het Concilie van Trente leerde dat je het niet zeker kon weten, omdat het altijd afhing van jouw heiligmaking.

Geliefde vrienden, we hebben een reformatie nodig, want wij zijn ook rooms. De zekerheid van het geloof hebben wij afhankelijk gemaakt van het vlees. Terwijl de Bijbel en de Heilige Geest getuigen dat het anders is.

Mijn jongen, toen je vandaag die vrouw aanzag om haar te begeren, dacht je: 'Bij mij kan het niet waar zijn.' En toen die vloek vandaag uit je binnenste opkwam, dacht je het weer. En ook de duivel zei: 'Hoe kun je nu Christus liefhebben, hoe kun je nu weten dat je zonden zijn vergeven, terwijl je dagelijks zondigt? Dat is toch onmogelijk?'

Rome leerde eigenlijk ook dat het te groot is om te geloven in de vergeving der zonden. Herken je dat een beetje? Vandaag de dag leren velen: 'Het kan misschien wel met wat minder. Als je maar het laagste plaatsje mag innemen, al is het dan buiten de vergeving der zonden om... Als God maar met je begonnen is.' Geliefde vrienden, geloof deze leugen niet. Je blijft tot je doodssnik geneigd tot alle kwaad en dat doet pijn. Maar dan kun je er tóch zeker van zijn dat Hij al je zonden achter Zijn rug heeft geworpen.

De zekerheid ligt in het afzien van alles van mezelf

De zekerheid van het geloof heeft te maken met de leer van de rechtvaardiging van de goddeloze. Vandaag lijkt het wel alsof je als een bekeerde man of vrouw gerechtvaardigd wordt. Maar wij leren op grond van de Reformatie en de Heilige Schrift dat God ons zonder iets van ons rechtvaardig verklaart.

En geliefde vrienden, dat wil de HEERE vanavond ook doen. Vanuit het hemelhof klinkt vanavond de belofte van de vrijmaking van schuld en zonde voor een ieder die gelooft dat God hem of haar rechtvaardig verklaart. En wat doet de Heilige Geest dan? Hij geeft dat armen het zich mogen toe-eigenen. Misschien bevend, misschien

vrezend, misschien geschokt. Maar de zekerheid ligt in het feit dat God mij als een rechtvaardige aanziet. Zij ligt in het afzien van alles van mezelf, in het afzien van mijn verderf, in het onvoorwaardelijk rusten op de trouw van de belofte van God. Al degenen die dit door de genade van God mogen doen, hebben enigermate zekerheid. Misschien wordt ze aangevochten en bestreden, maar als de Heilige Geest in u werkt is er enigermate zekerheid.

Hebt u nog nooit zekerheid ervaren als een getuigenis in uw hart door de Heilige Geest? Dan moet ik u uit liefde zeggen: 'Haast u!'

Als God in je werkt, klopt het nooit

Maar hoe komt het nu dat er onder ons zoveel verwarring is? We willen iets hebben dat we kunnen laten zien. We willen vruchten en kenmerken die aan de zekerheid vooraf gaan. En als deze vruchten echt zijn, geloven we dat we onszelf niet bedrogen hebben.

Gisteren sprak ik een vrouw, die zei: 'Dominee, is mijn verlangen wel echt? Is mijn honger en mijn dorst wel echt? Is mijn overtuiging van schuld wel diep genoeg?' Ik zei: 'Waarom wilt u dat weten?' Ze antwoordde: 'Het moet echt zijn. Ik wil me niet bedriegen voor de eeuwigheid.' 'Vrouw,' zei ik, 'u zult nooit, maar dan ook nooit vrede en zekerheid krijgen op grond van deze kenmerken.'

Zijn er dan geen kenmerken? Zijn er dan geen vruchten? Misschien ziet u ze, maar ik zie ze niet. De goddeloze ziet ze niet van zichzelf. Maar dat hoeft ook niet. Als God ze maar ziet!

Ook de prediking heeft de zekerheid zo voorwaardelijk gemaakt. We moeten eerst zoveel hebben, en anders klopt het niet. Mijn vriend, als God in je werkt, klopt het nooit. Tot God het kloppend maakt in Christus. Dan mag ik door de geloofsoefening aan Hem verbonden worden en één met Hem worden.

De zaligheid is niet afhankelijk van het gevoel van troost

Heeft iedere gelovige dan die zekerheid? Toch niet iedereen kan vrijmoedig zijn aandeel in Christus belijden?

Er is geen geloof zonder zekerheid. Maar er is wel opwas in de geloofskennis en daardoor ook opwas in de zekerheid. Ook als we die zekerheid door genade mochten ervaren en proeven, is ze niet altijd zo vast. Zekerheid is een aangevochten zaak. Die heb je niet in je binnenzak. Zekerheid ligt in de beloften van God. De troost ervan heb je in de geloofsoefeningen. Niet iedereen komt tot die bewuste belijdenis: 'Ik weet, in Wie ik geloofd heb.'

Luther zegt: 'Het Evangelie is een dierbaar Evangelie. Maar als ik nu door genade niet weet dat het mijn Evangelie is en als ik niet weet dat mijn vrouw van mij is, wat heb ik dan aan het begrip 'vrouw'? Maar de troost ligt in het feit dat het mijn vrouw is.' In dat 'mijnen', dat toe-eigenen (dat je door de Heilige Geest mag leren) ligt de troost. Deze troost is niet altijd even krachtig. Maar we hebben door de Heilige Geest geleerd dat de zaligheid niet afhankelijk is van het gevoel van de troost. Het ligt vast in God. Je kunt wel hunkeren naar die troost, maar daarin ligt niet de zekerheid. Die ligt in de doorboorde handen van de lieve Heere Jezus. Hij heeft gezegd: 'De poorten der hel zullen je niet overweldigen.' En weet je wat het geloof zegt, misschien wel bevend? 'Amen.'

Vertrouwen op het Woord alleen

Misschien denk je: 'Snel gezegd, dominee.' Ik weet het, het is een strijd en een worsteling. Want als ik het voel, ben ik zeker. Maar als het gevoel weg is, wankel ik.

Luister: God neemt juist het gevoel weg om je te leren wat geloof is. Wat is geloven? Door de Heilige Geest leren dat het niet afhankelijk is van mijn gevoel. Het gevoel is wel een vrucht die voortvloeit uit het geloof, maar het gaat er niet aan vooraf.

Jij wilt voelen dat je behouden bent en als je het voelt, geloof je het. Maar weet je wat God je leert? Dat je het tegenovergestelde voelt, zodat je moet zeggen: 'Het klopt niet. Ik voel de zonde in me opborrelen. En nochtans rust mijn ziel, omdat Hij het gezegd heeft. Hij zei dat ik een rechtvaardige ben, en daarom ben ik het. Alleen daarom, omdat God het gezegd heeft en omdat de Geest van binnen getuigt dat het waar is.'

In onze kringen en in onze maatschappij zitten we zo vol met gevoel en gemoedsbewegingen. Want dat is zo aangenaam. Maar nu moeten we leren om te vertrouwen op het Woord alleen. En als vrucht daarvan mogen we de kracht gevoelen. Onthoud dit: als het geloof zwak is, zijn de zekerheid en de troost ook zwak. Maar de belofte is sterk en God blijft waarachtig!

Hoe groter zekerheid, hoe kleiner je wordt

'Maar dominee, als je zou kunnen belijden dat God je zonden heeft weggeworpen en je met zekerheid mag zeggen: 'Ik weet in Wie ik geloofd heb', dan word je daar hoogmoedig van. Dat is ons toch niet toevertrouwd?'

Ik zeg het uit liefde, maar ik denk dat je nog nooit de zekerheid hebt ervaren als je zoiets zegt. Want als je na zoveel bange tegenspoed, na verslingering en vertwijfeling tot die zekerheid mag komen, dan zul je, zoals de Dordtse Leerregels zeggen, uit het gevoel van de verzekering dagelijks meerder oorzaak nemen om je voor God te verootmoedigen.

Hoe groter je zekerheid, hoe kleiner je wordt! Dat is volgens de Schrift en daarom kon Heman Psalm 88 toch eindigen met: 'Hij is de God van mijn heil.' Veertien verzen lang klaagt hij: 'Mijn ziel is geraakt tot aan het graf en ik ben doodbrakende van mijn jeugd aan.' En dan toch: 'Hij is de God van mijn heil.' Dat is nu genade.

Ken jij dat ook? Aan de ene kant ben je met vuisten geslagen, maar nochtans zeg je: 'De HEERE is mijn deel en daarom zal ik op Hem hopen. Al is Hij mij in een loerende beer veranderd, nochtans!' Dat is nu geloof.

Dan kun je zelfs in de buik van de vis zitten, zoals Jona. Weet je waarom? Om eigen schuld! Ongehoorzaam geweest, overboord gezet. Daar zit hij en het wier is aan zijn hoofd gebonden. Dan komt het geloof openbaar: 'Nochtans zal ik de tempel van Uw heiligheid aanschouwen.' Is dat twijfelachtig? Nee, het is zeker. Want God werkt door Zijn Woord en Geest.

Dus degene die vanavond het meest geproefd heeft van de liefde van God is het kleinst, het meest goddeloos, het armst en het meest ellendig. Maar nochtans vertrouwt hij op de naam des Heeren!

Kun je buiten Jezus niet leven?

Houd dit vast, geliefden. Want het Woord leert ons dat de Heere doet overhouden een arm en ellendig volk. Uitgeschud van al je vrome werken, uitgeschud van al je toestanden, van je emoties. Om als een kale naakte goddeloze te steunen op de Naam van Immanuël. Dat geeft zekerheid. Niet iedereen kent deze zekerheid. Ze moet groeien door de oefeningen van het geloof dat de Heilige Geest werkt. Degenen die het meest zeker zijn, worden het meest bestreden en hebben de meeste beproevingen. Maar in diepten van ellenden roepen zij tot de Heere. Dat is nu genade!

Misschien zijn er vanavond jongens en meisjes, mannen en vrouwen, die zeggen: 'Dominee, alle zaden van boosheid wonen in me. En dat ik hier zit, is enkel genade, anders was ik in zonden uitgebroken. Nochtans is de Heere Jezus mijn Heere Jezus, mijn Goël, mijn Zondenvernieler.'

Maar het kan ook zijn dat je andere tijden gehad hebt, waarin je deze zekerheid wel kende. Toen mocht je als een arme zondares steunen op de rechterhand van je Liefste. Maar nu zeg je: 'O God, waar is het?'

Dan vraag ik je vanavond één ding. Ik vraag niet naar je kenmerken om te kijken of het klopt. Ik vraag ook niet hoe het begonnen is of hoe diep jouw zondekennis is. Maar ik vraag je vanavond in opdracht van mijn Meester: 'Is deze Jezus jouw Jezus, omdat je buiten Hem niet kunt leven? Want zonder Hem is het een hel van binnen en een hel van buiten. Of niet?'

En als je deze zekerheid dan niet altijd voelt, hoop dan toch op de Heere, gij vromen! Is Israël in nood, er zal verlossing komen! Dat is nu geloof, dat zich in de nacht van je leven door de Heilige Geest mag vastklampen aan het Woord.

Ik wens en bid dat de Heilige Geest ons vanavond afsnijdt van al dat vrome, godsdienstige, gevoelige vlees. Om vanavond op de Heere Jezus te steunen en te zeggen: 'Gij zijt mijn Toeverlaat, mijn Deel en mijn zaligst lot!'

Er zijn vanavond ook mensen, die zeggen: 'Dan klopt het bij mij niet en het is bij mij niet echt. Dominee, ik vind u vanavond eigenlijk hard voor de kleinen. Heeft u vanavond niets voor hen? Sla hen niet weg.'

Welke kleinen bedoelt u? De kleinen in Christus? Want dat zijn kleinen: jongeren die in Christus geborgen zijn, maar die nog zo traag zijn om te geloven. Ze moeten gevoed worden en meer en meer opwassen. Voor hen, en voor iedereen, heb ik alleen Christus. Of heb je liever iets anders, waarbij je zelf nog meetelt en overeind kan blijven?

Deze leer is niet naar het Woord van God! Er is maar één spijs en één drank, maar één voorwerp voor deze zekerheid: Immanuël, mijn Goël, mijn Verlosser!

Dan kom ik in mijn noden tot U gevloeden, opdat ik de sliep van Uw mantel mag aanraken en er kracht van U uit mag gaan. Opdat ik U mag loven en prijzen tot in eeuwigheid!

Des Heeren vrees is rein
Zij opent een fontein
Van heil dat nooit vergaat
Zijn dierb're leer verspreidt
Een straal van billijkheid
Daar z' all' onwaarheid haat
Z' is 't mensdom meerder waard,
Dan 't fijnste goud op aard';
Niets kan haar glans verdoven;
Zijn streeft in heilzaam zoet,
Tot streling van gemoed,
Den honing ver te boven.
(Ps. 19:5)

Vragenbeantwoording

Voor ik aan de vragenbeantwoording begin, eerst een opmerking. Er zijn een paar vragen waarin staat dat mensen iets bij me missen. Ik wil belijden dat u inderdaad

heel veel bij mij mist. Want u moet begrijpen dat ik niet alles in één zin en ook niet op één avond kan zeggen.

Ook zijn er heel veel vragen in de trant van: 'Ja, maar er moet toch plaats gemaakt worden voor Christus?'. En zojuist in de pauze kreeg ik ook nog de opmerking: 'Dominee, ik heb niets gehoord over de toeleidende weg of over de overtuiging van de Heilige Geest'. Die mensen heb ik aangeraden om het bandje 'Wet en Evangelie' van mij te luisteren. Niet dat ik graag te koop wil lopen met mijn eigen bandjes, maar vanavond gaat het over de zekerheid van het geloof en niet over Wet en Evangelie. Dan nu de vragen.

1) Mag je om tekenen vragen om geloofszekerheid te krijgen, of ter bevestiging van andere dingen?

Als wij in ongeloof om een teken vragen, dan zouden we wel eens in een grote verzoeking of een hele diepe kuil van moedeloosheid vallen. Want als je de Heere om een teken vraagt en het komt vervolgens niet, dan denk je dat het niet klopt bij je. Wees daar dus voorzichtig mee. Ik zeg niet dat God geen tekenen kan gebruiken. Ik geloof dat de Heilige Geest ook de voorzienigheid (zoals wonderlijke leidingen in je persoonlijk leven) gebruikt om het geloof te versterken. Maar ik denk niet dat je voorwaardelijk de Heere moet zoeken, wanneer je de zekerheid mist. Je moet niet redeneren: 'Heere, als u dit nu doet of dat doet, dan zal ik geloven dat het echt is'.

Want stel je voor dat gebeurt waarom je hebt gevraagd. Dan geloof je het op dat moment, maar vijf minuten later trek je het teken door ongeloof weer in twijfel. Je vraagt je af of je het niet verkeert hebt gezien, of dat je het niet naar je toegetrokken hebt. De zekerheid ligt niet in het teken, maar in het geloof.

In het Oude Testament zie je inderdaad dat de Heere vaak tekenen gebruikt (zoals bij Gideon). Maar in het Nieuwe Testament lees ik daar niet zoveel meer over. Waarom niet? Omdat God in het bijzonder werkt door het geloof in de beloften van Zijn Woord. Dat heb ik vanavond geprobeerd duidelijk te maken. Val niet in de verzoeking om de nadruk te leggen op het teken, maar ga naar huis met de vraag: 'Ken ik dat ware geloof?'

Als je in het geloof (door de Heilige Geest) de Heere vraagt of Hij je wil leiden langs een bepaalde weg, en de Heere geeft het, dan zal dit je tot verwondering en aanbidding brengen. Maar als je in het ongeloof om een teken vraagt (tot bevestiging van je staat, bijvoorbeeld), dan waarschuw ik je.

2) Wat wordt bedoeld met: 'De Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn.'

Ik citeerde zojuist de Dordtse Leerregels, Hoofdstuk 5, art. 10. Daar staat dat God die verzekering niet werkt door bijzondere openbaringen, maar door het Woord der belofte. God werkt het geloof door de prediking van het Woord, waardoor de beloften van het Evangelie met meer en meer helderheid, klaarheid en zekerheid aan je hart wordt bevestigd. God brengt je meer en meer tot de zekerheid en bewustheid van het in Christus zijn, dóór de Heilige Geest, en dit ontstaat door de eenvoudige verkondiging van het Woord.

Daarom moet je dus veel onder het Woord verkeren. Niet om er wat mee te verdienen, maar omdat daar de werkplaats is van de Heilige Geest.

Het getuigenis van de Heilige Geest is een getuigenis in je geweten; als het van binnen begint te jubelen, dat je ook het gevoel mag hebben dat het je deel is.

Weet je hoe rijk Gods kind is? Hij is vlees en vleselijk verkocht onder de zonde, maar hij heeft de Heilige Geest ontvangen. Dan hoef ik niet meer te geloven, want ik geloof nooit; dan hoef ik het mezelf niet meer toe te eigenen, want nu doet de Geest het in mij. Die Geest werkt het geloof, de liefde en de barmhartigheid.

En wat doe ik? Ik doe niets! Dat is een troost, dat is vrijheid. Ik hoef niets meer te doen en omdat ik vleselijk ben, kan ik ook niets doen, maar de Geest doet het in mij. Dan gaat de Geest het 'zomaar' door de verkondiging van het Woord of 'zomaar' achter het stuur van je auto bevestigen in je hart.

De Geest getuigt met onze geest, waardoor ik met volle vrijmoedigheid en volle overgave mag leren zeggen in de nacht van mijn leven: 'Abba, lieve Vader'. Het was altijd te groot om te geloven. Ik hoorde het wel, maar durfde het nooit toe te eigenen omdat het te groot was. Maar die Geest getuigde meer en meer met mijn geest dat wij kinderen Gods zijn.

3) Ja, maar dominee, aan het geloof gaat toch wel wat vooraf? Er moet toch plaats worden gemaakt voor Christus?

Inderdaad. Maar ik wil wel heel graag weten: 'Waarom stel je deze vraag?' Hij is drie keer gesteld. Waarom? Omdat je denkt dat het klopt als er iets echt aan vooraf gaat? Denk je: 'Als die toeleidende weg echt is, dan klopt het wat die dominee zegt. Maar als hij die weg overslaat en meteen met Christus begint, dan is verdacht.' Zo is het, of niet soms? Zo zitten wij in elkaar. Zo ben ik ook geweest.

4) Overtuiging van zonde is toch het betrouwbare kenmerk van de Heilige Geest?

De Bijbel leert van niet, want Judas had ook heel veel zondekennis. Hij had zoveel zondekennis dat hij de strop koos. En Kaïn had zoveel zondebesef dat hij van God afvluchtte. De diepte van mijn zondekennis is daarom geen kenmerk van het echte.

5) Gebruikt God de overtuiging van zonde om mij uit te drijven tot Christus? Ik geloof het zeker. De Heilige Geest gebruikt overtuiging om je tot het besef te brengen van de noodzakelijkheid om in de Heere Jezus geborgen te worden. Sommige mensen kunnen vooraf inderdaad veel overtuiging hebben. Maar wees voorzichtig, want God is vrij in de manier waarop Hij werkt.

Daarom is de vraag: Hoeveel zondekennis is nodig? Op grond van de Schrift geloof ik dat zoveel overtuiging nodig is dat ik het leven niet meer in mezelf kan vinden. Ikzelf had grote dwang nodig, maar jij hebt misschien genoeg aan een schouderklopje. Vanwege mijn eigen schuld ging ik langs de rand van de hel, maar laat zulk een dwang voor u niet nodig wezen.

6) Waarom wordt er zo vaak gepreekt over de toeleidende weg?

Dit komt omdat heel veel dominees (en ik ben er ook één van) zo bang zijn dat mensen Christus 'zomaar' aannemen. Daarom preken ze het kenmerk van de toeleidende weg. Maar de Heere Jezus zegt toch niet dat de weg gepredikt moet worden?

De weg begint pas bij de eerste geloofsdaad in Christus. Vanaf dat moment gaat God een weg met je, namelijk de weg van heiligmaking. Er is dus wel degelijk een

weg en die leidt naar het Vaderhuis hierboven. Het is een weg van strijd en van ontdekking aan jezelf. Deze weg volgt na de eerste daad van het waarachtige geloof. Is er ook een weg tot die weg? Heel veel jongeren en ouderen zitten met die vraag. Want ze willen weten of ze op die weg zijn. En als dat zo is, dan is het begin vast goed. Zo werkt de duivel.

Als de Heilige Geest in je werkt, dan geeft Hij eerst voorbereidende overtuigingen. Maar we mogen nooit zeggen die overtuigingen ingekapseld zijn in de genade. Want dat word je bekeerd met niks.

Het gaat om de Heere Jezus. Ik kan een uur praten over de weg die tot Hem leidt. Maar het gaat erom dat die weg je aan de voeten van de Middelaar heeft gebracht.

Dan laat God je later wel eens zien: 'Toen en toen en toen was het Mijn Heilige Geest Die met je twistte.' Om je zodoende meer en meer tot verwondering en aanbidding te brengen. Misschien gaat de Heere nog een stapje verder met je en brengt Hij je terug naar de eeuwigheid. Daar was God al met je begonnen.

7) Aan de beloften hangt toch een naamkaartje?

Ja, inderdaad maar welk naamkaartje? Beloften zijn geadresseerd aan *goddelozen*. Beloften zijn geadresseerd aan *zondaren*.

Ik weet natuurlijk wat hier achter zit. Velen worstelen met de vraag of het wel voor hen is. Dan gaan ze de kerk uit met de gedachte dat het voor Gods kind is. 'Want', denken ze: 'De belofte is pas voor mij als ik het kenmerk heb dat God in mij begonnen is'.

Is dat de reden waarom je deze vraag stelde? Ik kan je vanavond niet overtuigen. Ik bid en geloof dat de Heilige Geest dat doet, want de Heilige Geest doet wat bij de mens onmogelijk is.

Maar ik zeg jullie allen in opdracht van mijn Meester, onvoorwaardelijk: 'Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven (Matth. 11:28).' Ik bied je de belofte aan: 'Wendt u naar Mij toe en wordt behouden (Jes. 45:22).'

En sommigen geloven en anderen niet. Dan moet je straks verloren gaan omdat je het niet geloofd hebt. Want als je vanavond de belofte verwerpt, dan maak je Hem tot een leugenaar. Christus is vanavond gewillig om je in Zijn armen te sluiten.

8) Ik vraag niet of mijn verlangen en mijn zondekennis wel echt zijn, maar ik heb helemaal niets. Ik voel me zo koud, hard en indrukloos. Dominee, hoe moet ik geloven? Want als ik het probeer, lukt het niet.

Geliefde vriend of vriendin, je maakt van het geloof een werk. Ik stuur je vanavond naar huis met de schuld van je ongeloof. Opdat je zult belijden dat je schuldig bent omdat je God verdacht maakt.

'Ja, maar als ik het probeer...' Je maakt van het geloof een werk! Weet je wat Paulus zegt in Rom. 4:5? *Doch dengene, die niet werkt, maar gelooft in Hem, Die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid.* Weet je wat jouw grote zonde is, godsdienstige zondaar of zondares? Dat je werkt! Je wilt niet ophouden met werken om onvoorwaardelijk te geloven.

'Ja, maar hoe moet ik geloven?' Geloven is een gave van God. Is dat niet heerlijk? Want je zit vol ongeloof, vol zonde en verderf. En nu wil God het nochtans geven. Hoe? Door de verkondiging en door het suizen van een zachte stilte. Op zo'n manier dat Hij lieflijk mijn hart wederbaart en het geloof in mij werkt, waardoor ik Christus mag omhelzen: 'Lieve Heere Jezus U bent mij alles!'

9) Wat gaat er veranderen in je leven als je gelooft?

Ik heb gezegd dat je de vruchten meestal zelf niet ziet. Ik hoef ze ook niet zelf aan de boom te hangen. Ze komen als een heilige vanzelfsheid uit de wortel en de stam. Gods kerk mag door genade voor de Landman vruchten dragen. *Moet dat?* En hoe doe je dat dan? Het gaat of het gaat niet.

'Ja, maar wat veranderd er dan?' Alles! Het Woord, je gezin, je medemensen, alles wordt anders. Vroeger stond je boven je medemens, maar nu zeg je: 'Gooi maar stenen naar mij, want ik heb het verdiend.' Dat zijn vruchten die de Heilige Geest in mij werkt. Hij werkt geloof, liefde, barmhartigheid en zachtmoedigheid. Daar doe ik niets aan. Dat hoeft ook niet meer. Ik mag toekijken naar wat de Heilige Geest in mij doet.

'Bent u dan zo zachtmoedig?' Nee mensen, integendeel. En toch ben ik wel zachtmoedig. Want dat zegt God in Zijn Woord.

Heel veel mensen zoeken naar vruchten en kijken in tijden van ongeloof en bestrijding naar zichzelf. Het eerste wat u uzelf moet afvragen is of u de belofte Gods gelooft? Al zie ik het tegenovergestelde in mezelf, dan is het Woord nog waar. En het Woord zegt dat ik vruchten heb, al zie ik ze niet, want God heeft het beloofd.

Heiligmaking is geen werk van mijn kant. Want dan moet ik goed zijn voor mijn naaste en dat ben ik niet. De Heilige Geest doet het en dat hoef ik niet te zien. Maar het kan zijn dat de buurman het wel ziet.

Er zijn ook wel eens momenten dat je door de vruchten verzekerd mag worden. Dan ben je verblijd als je ze door genade in jezelf mag opmerken. Dan mag je roemen omdat God ze gewerkt heeft.

Maar daarmee moet je wel heel voorzichtig omgaan.

10) 'U zei dat je de vruchten zelf niet ziet, maar dat die alleen gezien worden door een ander. Hoe zit het dan met de uitspraak van Jakobus: 'Ik zal u uit mijn werken, mijn geloof tonen?'

Waarover gaat het in de Jakobusbrief? Er waren mensen in de gemeente die spotten met de genade. Ze zeiden: 'Het is toch genade, laat ons zondigen.' Paulus zegt dit ook in Romeinen 5:20 *'Waar de zonde meerder geworden is, daar is de genade veel meer overvloedig geweest.'* Dat is heiligmaking. Wanneer de zonde in je meerder wordt, doet God dat opdat de genade overvloediger wordt.

Hier komt de huichelaar openbaar. Die zegt: *'Zullen we dan maar in de zonde blijven leven?'* (Rom. 6:1). *'Dat zij verre,'* antwoordt Paulus, *'want de zonde is mij de dood geworden.'* (Rom. 7:13).

Hoe meer genade er is, hoe meer je zondige aard opspeelt. En toch gaat alles veranderen. Dit laten we allebei staan, want het is allebei het Woord van God. Wie het op een lijn probeert te krijgen, valt in vele verzoeking. Enerzijds maakt God je meer en meer goddeloos en anderzijds verandert alles. Laat dit staan. Dan blijft het wonder over.

11) U zei dat de zekerheid niet buiten het geloof omgaat, maar ook dat niet iedere gelovige die zekerheid kent. Dit bracht mij toch weer in verwarring.

Ik probeerde uit te leggen dat niet iedereen tot de volle zekerheid van het geloof komt. Verschillende keren zei ik: 'Waar de Heilige Geest het waarachtige geloof werkt, is er op dat moment ook enige zekerheid'. Dit kan echter snel weer aangevochten en bestreden worden. Ook de prediking kan het de grond inboren, in plaats van het te versterken.

Als er waar geloof is, is er ook enigermate zekerheid. Maar de een voelt daar meer van dan de ander; niet iedereen kent volle zekerheid. Niet iedereen heeft evenveel troost van het geloof, om te mogen getuigen: 'Abba, lieve Vader'.

Maar één ding is duidelijk: Waar geloof is, is enigermate zekerheid.

Zovelen Hem aangenomen hebben, die hebben macht gekregen om kinderen Gods genaamd te worden. Wankelende zondaar, als Christus je dierbaar is, zeg ik je in de naam van mijn Meester: 'Je mag door de Heilige Geest zeggen: Abba lieve Vader'.

12) U heeft het niet over vruchten. Maar Abraham had toch ook vruchten, want Hij ging toch zijn kind offeren.

Dat Abraham zijn kind ging offeren, is dat een vrucht of is dat een beproeving? Toen Abraham zijn kind Izaäk moest gaan offeren, was dat een beproeving van het waarachtige geloof. Wanneer het waarachtige geloof door de Heilige Geest in het hart gewerkt wordt, dan wordt het geloof beproefd. Zo was het ook bij Abraham.

Natuurlijk was het wel een vrucht het geloof van Abraham dat hij onvoorwaardelijk zijn kind nam. Want hij ging naar Moria in het geloof dat God Zijn kind uit de dood kon wedergeven. Kijk, dat is geloof. Heb je zo je kind ook al geofferd? Heb je zo jezelf al geofferd?

Wie wil er vanavond de Heere Jezus zien in Zijn wonden, in Zijn zondaarsliefde? Dan zeg ik je dat door het geloof Zijn vruchten mijn vruchten zijn. Dan is Zijn offerande door het geloof mijn offerande. Dan wil ik geen vruchten meer zien in mijzelf, maar dan is Christus mijn vrucht. En dan mag ik door het geloof belijden dat ik een nieuw schepsel ben. Want ik *word* het niet, maar ik *ben* het, door het geloof, ziende op Christus. Hij is een bloeiende Wijnstok.

13) Oprecht zaligmakend geloof is een kostbare zaak; maar het is toch geen bezit? Ik bedoel: Soms voel ik me dicht bij de Heere Jezus. Maar de volgende dag kan het weer zo dor zijn, en de zekerheid zo aangevochten.

Hoe hoger de hoogten, hoe dieper de diepten. Toch geeft God geen geloof om het tien minuten later weer af te nemen. Als de Heilige Geest het geloof in het hart uitstort, dan is dat niet iets wat je vandaag bezit en morgen weer kwijt bent. De Roomse kerk leert dat God rechtvaardigheid instort, maar de kerk van de Reformatie leert dat God drie metgezellen geeft: geloof, hoop en liefde. En deze gaan nooit meer weg. Nooit meer.

Weet je waarom niet? Omdat God het heeft *beloofd*. Het kan wel zo zijn dat deze metgezellen zwak of aangevochten zijn; maar Hij heeft beloofd dat ze nooit meer weg zullen gaan. Dus het geloof blijft in u.

Het geloof is geschonken, maar het is in zekere zin geen bezit dat je vast kunt houden. Daarom kun je ook niet roemen, want als je geloof bezit, dan heb je niets. Het ware geloof verbindt zich aan de Heere Jezus. En zo ontstaan er door het geloof gemeenschap.

Het geloof raak je nooit kwijt, maar het gevoel verandert wel. God gaat met Zijn kerk over hoogten en door diepten. En als we in de diepte zitten en de gevoeligheid zo ver weg is en de duivel je aanvalt en van alle kanten bespringt, dan kan die zekerheid zo aangevochten worden.

Weet je waarom de Heere je soms in diepten brengt? Om je te laten hopen op Zijn Woord. Want we moeten sterven aan alles. Van dat geloof gaat kracht uit, maar het is geen dood geloof.

Vertwijfelende zondaar of zondares, de Heere neemt het gevoel van u weg, omdat u van het gevoel uw Zaligmaker maakt en een kenmerk van een nabij leven.

'Ja maar dominee, ik hunker zo naar die gevoelige genade, naar de uitstortende liefde van de Heere Jezus. Mijn ziel dorst naar de Heere!'

Dit is taal van het geloof, dit is een vrucht van het geloof. Want de dichter zingt: 'Mijn God U zal ik eeuwig loven, omdat Gij het hebt gedaan.'

14) Door het geloof in Christus valt de muur van schuld weg, komt er zekerheid en stort de Heilige Geest de liefde in het hart uit. Wilt u hier meer over zeggen?

Het waarachtige geloof verbindt mij aan de beloften van God. De inhoud van die beloften is de vergeving van de zonden. Die beloften van het Evangelie worden ons gepredikt opdat ik door de Heilige Geest deze beloften mag 'mijnen' en dat ik mag weten dat God mijn zonden vergeven heeft.

Ik zal nog proberen uit te leggen wat bedoeld wordt met 'de vierschaar in je geweten' en 'in de vierschaar van je consciëntie gerechtvaardigd worden'. Heel veel mensen wachten op deze bijzondere openbaring. Zij stellen dat deze openbaring het kenmerk is van de vrijspraak.

Ik zeg vooraf dat de Heere zo ook kan werken. Maar laten we nu eens uitleggen wat er mee bedoeld wordt. Geliefde vrienden: U wordt vanavond allemaal gedaagd voor Gods rechterstoel. God roept u vanavond voor het gedaagdenbankje. Opdat u uit de mond van de Getuige zou horen dat u veroordeeld bent. Dat doet God door de verkondiging van het Woord. Zo brengt Hij u het vonnis dat u een zondaar bent, en dus vervloekt. Maar Hij brengt ook de vrijspraak door de beloften van het Woord.

Als wij dus spreken over 'de vierschaar in het geweten', dan bedoelen we eigenlijk niets anders dan het getuigenis van de Heilige Geest, waardoor ik in mijn hart de zekerheid mag voelen dat niet alleen anderen maar ook mij vergeving van de zonden geschonken is.

De Catechismus zegt zo mooi dat Gods knechten de sleutel van het hemelrijk hebben ontvangen en dat er verkondigd moet worden dat de hemel gesloten wordt voor een iegelijk die de Heere Jezus niet liefheeft. Maar ook dat tot, troost en bevestiging, tot meerder bewustzijn, gepredikt moet worden dat de zonden vergeven zijn van al diegenen die Christus met een waarachtig geloof hebben aangenomen. De Heere wil vanavond de aangevochten en bestreden zielen, en de zielen die zo van verre staan en voor wie het te groot is, nabijkomen om hun te verkondigen dat hun zonden vergeven zijn.

En dan ga je vanavond naar huis met de woorden: 'Zingt nu blij te moe, Machtig Opperwezen'. Dan heb je het getuigenis van de Heilige Geest in je: 'Mijn zoon, mijn dochter, ga heen in vrede, want uw geloof heeft u behouden.'

*O grote Christus, eeuwig Licht,
Niets is bedekt voor Uw gezicht;
Die ons bestraalt, waar wij ook gaan,
Al schijnt geen zon, al licht geen maan.*